

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

V tomto letáku vysvětlíme, zda musíte platit zdravotní pojištění, jak platby pojistného kontrolovat a co dělat, když Vám vznikne dluh.

Účast na veřejném zdravotním pojištění

Mám povinnost platit zdravotní pojištění? Musí je platit každý?

Ano, zdravotní pojištění **musíte platit**, máte-li na území České republiky trvalý pobyt nebo pracujete-li pro zaměstnavatele se sídlem nebo trvalým pobytem na území České republiky.

Zdravotní pojištění musíte platit **bez ohledu na to, jestli zdravotní péči čerpáte, nebo ne**.

Musíte být pojištěni u některé ze zdravotních pojišťoven. Těmi jsou Česká průmyslová zdravotní pojišťovna; Oborová zdravotní pojišťovna; Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna; Vojenská zdravotní pojišťovna; Všeobecná zdravotní pojišťovna; Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra a Zaměstnanecká pojišťovna Škoda.

Plátce zdravotního pojištění = ten, kdo platí pojistné zdravotní pojišťovně.

Ne vždy ale musíte zdravotní pojištění platit sami. Někdy ho za Vás platí a odvádí Vás zaměstnavatel nebo stát.

- **Zaměstnavatel** odvádí pojistné za své zaměstnance v pracovním poměru (u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr záleží na výši odměny).
- **Stát** platí pojistné například za nezaopatřené děti, příjemce rodičovského příspěvku, uchazeče o zaměstnání aj.
- **Sami** musíte platit pojistné, jste-li **samostatně výdělečně činní** nebo **samoplátcí**.

Pro pojišťovnu jste **samoplátcí** (či také **osoby bez zdanitelných příjmů**), jestliže **po celý kalendářní měsíc** nejste zaměstnaní, nejste v evidenci úřadu práce, nejste samostatně výdělečně činní nebo plátcem pojistného není stát. V takovém případě si pojistné platíte měsíčně sami – vždy nejpozději do 8. dne následujícího měsíce. Jinak Vám vznikne a narůstá dluh na pojistném a penále.

Na podrobnosti se informujte u své zdravotní pojišťovny.

Proč chce pojišťovna vědět, jestli pracuji, studuji nebo budu pobývat delší dobu v zahraničí? Co všechno musím pojišťovně hlásit?

Zdravotní pojišťovna potřebuje některé informace nebo změny včas vědět. Je to velmi důležité – pro pojišťovnu i pro Vás. Pokud se je nedozví, nemusí správně evidovat, kdo má platit zdravotní pojištění.

Když pojišťovně řeknete nebo napíšete pro ni podstatné změny ve Vašem životě, vyhnete se vzniku dluhu na zdravotním pojištění. Mezi nejčastější situace patří

- zařazení do (vyřazení z) evidence uchazečů o zaměstnání,
- osobní péče o někoho, kdo je na ní závislý ve II., III. nebo IV. stupni,
- zahájení, přerušování nebo ukončení studia na střední nebo vysoké škole,
- zahájení a ukončení pobírání rodičovského příspěvku,
- přiznání nebo odebrání důchodu,
- zahájení nebo ukončení samostatné výdělečné činnosti,
- dlouhodobý pobyt v zahraničí – ten je třeba nahlásit ještě **před odjezdem!**

Změny pojišťovně oznamte nejpozději **do osmi dnů!**

Vyúčtování pojistného

Mohu své platby pojišťovně nějak zkontrolovat? Jak se dozvím, jestli za mě stát nebo zaměstnavatel platí pojistné? Kde získám potřebné informace?

Ano, platby lze zkontrolovat. Vyžádejte si od své pojišťovny **aktuální vyúčtování pojistného** na veřejné zdravotní pojištění. To Vám **bezplatně** vystaví na každé pobočce pojišťovny. Zároveň můžete požádat o potvrzení o bezdlužnosti.

Zdravotní pojišťovny běžně komunikují i telefonicky nebo e-mailem. Nabízejí také online kontrolu plateb zdravotního pojištění.

Ve vyúčtování doporučujeme **zkontrolovat**

- zda Vaše zařazení do kategorie pojištěnců odpovídá skutečnosti (tedy zda jste ve sledovaném období osoba samostatně výdělečně činná, zaměstnanec, uchazeč o zaměstnání, osoba pečující o jinou osobu či student atp.),
- jednotlivé platby pojistného na zdravotní pojištění,
- všechny ostatní platby (například penále a pokuty),
- případně zda platby dlužného pojistného a penále, které zasíláte exekutorovi, se objevují ve vyúčtování.

Dluh na zdravotním pojištění. Je to vážný problém?

Pokud pojišťovně dlužíte pojistné, pak Vám **za každý den prodlení narůstá penále ve výši 0,05 % dlužné částky**. Penále **roste nepřetržitě** až do úplného uhrazení pojistného. Proto je ve Vašem zájmu pojistné zaplatit co nejdříve (tedy i dříve než penále).

Penále a pojistné se platí na **odlišné účty**. Věnujte proto pozornost, na jaký účet platbu zasíláte (včetně variabilního symbolu).

Pokud dojde až na exekuci, budete muset navíc zaplatit i **náklady na exekuci**.

Nesouhlasím s tím, co je napsáno v platebním výměru nebo ve výkazu nedoplatků. V některých obdobích za mě platil pojistné někdo jiný. Co mám dělat?

V každém případě **sdělte svůj nesouhlas zdravotní pojišťovně**. Nejlépe písemně.

Proti výsledkům kontroly, platebnímu výměru/výkazu nedoplatků i zaslanému vyúčtování se **můžete ve stanovené lhůtě bránit**

- proti platebnímu výměru podejte písemně odvolání do 15 dnů od doručení,
- proti výkazu nedoplatků podejte písemné námítky do 8 dnů od doručení.

Pozor! Neupozorníte-li pojišťovnu na nesrovnalosti ve výši dluhu nebo v zařazení do kategorie pojištěnců ve stanovené lhůtě, nebude již k Vaším tvrzením přihlížet.

Můžete také vyhledat právní pomoc. Podrobnosti naleznete v letáku [Právní pomoc](#) na stránkách www.ochrance.cz v sekci *Životní situace*.

Může pojišťovna prominout část dluhu na pojistném nebo aspoň penále?

Dluh na pojistném, ani jeho část, Vám pojišťovna **nepromine**. Neumožňuje jí to zákon.

Penále (nebo jeho část) Vám pojišťovna **může prominout**, ale jen v případě, že **uhradíte veškeré dlužné pojistné**. Pojišťovna nemusí prominout celé penále.

Žádost o prominutí penále musíte pojišťovně doručit nejpozději

- do 15 dnů od doručení platebního výměru nebo
- do 8 dnů od doručení výkazu nedoplatků.

Pozor! Pokud tyto lhůty nedodržíte, pojišťovna Vaší žádosti nevyhoví.

Další užitečné informace

- Nemáte-li dost peněz, abyste svůj dluh zaplatili zdravotní pojišťovně naráz, můžete **požádat o úhradu dluhu ve splátkách**. Ohledně podmínek splácení kontaktujte svou zdravotní pojišťovnu (osobně na pobočce, e-mailem, telefonicky).
- Platíte-li svůj dluh prostřednictvím exekutora, vězte, že **platba zdravotní pojišťovně je provedena okamžikem připsání částky na účet soudního exekutora**. V případě, že se částky zaplacené exekutorovi/stržené exekutorem neobjevují ve vyúčtování, ihned kontaktujte zdravotní pojišťovnu a exekutora.
- Také ve zdravotním pojištění běží **promlčecí doba**. Pojišťovna Vás musí do 10 let informovat o existenci a výši dluhu a poté zahájit jeho vymáhání.

Pomůže mi ombudsman?

Ano. Ombudsman může prošetřit postup zdravotní pojišťovny při správě pojistného – tedy při jeho evidenci, vyměření nebo vymáhání.

Není ale oprávněn prověřovat postup soudních exekutorů ani vstupovat do exekučních řízení a jinak je ovlivňovat.

Jestliže se rozhodnete podat podnět ombudsmanovi, nezapomeňte napsat, **v čem spatřujete pochybení pojišťovny**. Přiložte k němu **aktuální vyúčtování** pojistného na veřejné zdravotní pojištění a další písemnosti týkající se věci.

Podrobnosti k působnosti ombudsmana, k jeho činnosti a postupu najdete v letáku [Ombudsman](#) na stránkách www.ochrance.cz v sekci *Životní situace*.